

Cum să conduci o audiere de martori în mod eficient

Vă prezentăm în continuare ultima parte din seria articolelor prin care examinăm rolul depozițiilor în sistemul legal american.

Săptămâna trecută am analizat rolul audierilor de martori în acea etapă a procesului civil federal numită *discovery*. Astăzi vom descrie procedura audierii de martori în sine și vom oferi câteva sfaturi practice pentru succes.

Examinarea martorului începe cu depunerea jurământului. Acest lucru se face pentru ca martorul să conștientizeze solemnitatea procedurii și să spună adevărul. Violarea jurământului depus constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare. Administrarea jurământului se face de către dactilografă. Martorul este rugat să ridice mâna dreaptă și este întrebat: „Juri sau afirmi că mărturia pe care o vei depune este adevărată, că vei spune tot adevărul și numai adevărul?”. Martorul răspunde „Jur.”

Avocatul care a solicitat audierea martorului pune întrebările inițiale, procedura fiind numită *taking the deposition* („a conduce audierea”). Avocatul care reprezintă persoana audiată (care poate fi atât parte în proces sau un simplu martor) are rolul de a-i proteja interesele acesteia, adică *defend the deposition*. Avocatul care conduce depoziția atrage atenția dactilografei înainte a începe audierea și îl salută pe martor. Sunt explicate apoi regulile de bază pentru a facilita reușita examinării. Martorul este atenționat să răspundă întotdeauna verbal, nu prin gesturi, pentru că aceste acțiuni nu pot fi înregistrate de dactilografă. Martorul poate solicita o pauză oricând în timpul procedurii, însă nu înainte de a răspunde la întrebarea deja pusă. Ca o măsură de curtoazie profesională, avocatul care îl reprezintă pe martor nu va solicita pauză până când avocatul advers nu va epuiza lista întrebărilor pe o anumită temă.

Martorul are obligația să răspundă la fiecare întrebare. Dacă avocatul apărării consideră că o anumită întrebare este nepotrivită, poate obiecta. Potrivit Regulilor Federale de Procedură Civilă, cât și regulilor locale din diferite state, obiecțiunile avocaților trebuie să se limiteze la felul în care este formulată întrebarea (*limited to form*). Asta înseamnă că avocatul poate doar să spună „mă opun la felul în care a fost pusă întrebarea”. A spune orice altceva este considerat a fi *speaking objection*, și este strict interzis pentru că există riscul de a influența felul în care răspunde martorul. Toate obiecțiunile sunt supuse deciziei judecătorului, în faza următoare a procesului. Avocatul apărării își poate sfătui clientul să nu răspundă la o întrebare doar în situații extrem de limitate, pentru că aceasta ar periclita scopul depoziției, și anume aflarea adevărului.

O concepție greșită des întâlnită este că una dintre părți poate „câștiga” o depoziție. Examinările orale presupun disconfort și pot crea senzația că una dintre părți a pierdut. Oricum, doar în foarte rare cazuri procedurile sunt de așa natură încât să protejeze doar interesele uneia dintre părți. Cel mai bun rezultat la care se poate aspira este minimizarea daunelor prin respectarea unor practici bine stabilite. Urmează câteva reguli pe care le-am învățat din practică:

- Exprimă încredere. Un martor trebuie să simtă că avocatul lui l-a pregătit suficient pentru acea depoziție. Pentru asta, foarte mulți avocați investesc uneori timp mai mult decât cel necesar unei depoziții;
- Nu uita că depoziția este un interogatoriu, nu o conversație. Indiferent de cât de sociabil este avocatul părții adverse, el nu are decât un singur scop: să îți creeze cât mai multe probleme. Până și criminalii pot zâmbi;
- Ascultă foarte atent întrebarea. Dacă nu înțelegi, solicită avocatului să repete;
- Nu întrerupe niciodată pe cel care te examinează. Ascultă ceea ce are de spus, gândește-te și apoi răspunde. Acel moment de reflecție oferă claritate și un răspuns întemeiat;
- Pe cât posibil, răspunde cu „da” sau „nu”. Depoziția nu este locul unde oferi informații gratuit. De exemplu, dacă ești întrebat „Știi cât e ceasul?”, răspunsul trebuie să fie „da” sau „nu”, în nici un caz „10.30”. Dacă avocatul pune întrebări imprecise, o face pe socoteala lui;
- Nu specula. Un martor trebuie să povestească despre întâmplări petrecute, nu despre conjuncturi;
- Corectează-ți greșelile cu prima ocazie când le conștientizezi. Dacă martorul nu își revizuieste răspunsurile la depoziție, nu o poate face mai târziu;
- Martorul trebuie să părăsească sala imediat după încetarea audierii. Nimic bun nu poate rezulta din discuții „amicale” cu avocatul părții adverse. Acest sfat este valabil și pentru perioada pauzelor.

Într-o săptămână sau două după depoziție, martorul va primi transcripșul întocmit de dactilografă, pe care va trebui să îl citească cu atenție și să noteze orice eroare. Deși aceasta nu oferă martorului posibilitatea să își îmbunătățească mărturia anterioară, revizuirea transcriptului reduce posibilitatea ca anumite greșeli de ortografie să apară în forma finală a transcriptului. Schimbările sunt notate pe foaia finală a transcriptului, numită „*Errata Sheet*” („Foaia cu Erori”). La final, martorul va semna depoziția, finalizând astfel documentul.

De cele mai multe ori, depoziția nu este un eveniment care să influențeze în mod decisiv soarta procesului. Oricum, o audiere condusă sau apărată necorespunzător poate produce pagube importante unei părți din proces. Cei care intenționează să introducă o acțiune în justiție sau care se găsesc în situația de a fi chemați în judecată sunt încurajați să își angajeze un avocat.

Av. Elena Moldovan, fost judecător român, este consilier la White & Associates, P.C., o firmă de avocatură specializată în imigrație, litigii civile și penale, precum și cauze comerciale. Puteți lua legătura cu d-na Moldovan prin email la evm@dmwlawfirm.com sau la telefon 212-233-0060.